

20. Životní prostředí. Ekologie

Околна среда. Екология

20.1. Obecné pojmy Общи понятия

adaptace *ж.* адаптация, приспособяване

aktivista *м.* активист

biologický *прил.* биологически, биологичен

ekologický *прил.* екологичен: ~ **faktor** екологичен фактор

ekologie *ж.* екология

ekosystém *м.* екосистема

elektrárna *ж.* електроцентра́ла: **atomová** ~ а́томна електроцентра́ла; **tepelná** ~ то́плоэлектроцентра́ла; **vodní** ~ хидроэлектроцентра́ла

energie *ж.* ене́ргия: **tepelná, vodní, elektrická, atomová, jaderná** ~ топли́нна, вода́на, електри́ческа, а́томна, я́дрена ене́ргия; **zdroj** ~ и́сточник на ене́ргия, ене́ргичен и́сточник

globální *прил.* глоба́лен

klima *ср.* кли́мат: **kontinentální, vnitrozemské** ~ континента́лен кли́мат; **přímořské** ~ мо́рски кли́мат

klimatický *прил.* климатичен: ~ **é pásmo** климатичен по́яс, климатична зо́на

ničit, -ím *несв.* унищожявам, повреждам

organismus *м.* орга́низъм

oteplení *ср.* затопляне: **globální** ~ глоба́лно затопляне

ovzduší *ср.* въздух, атмосфе́ра: **vlhké, teplé** ~ вла́жен, то́пъл въздух; **nezdravé** ~ нездравосло́вен въздух

ozon *м.* озон

ozónový *прил.* озоно́в: ~ **á díra** озоно́ва дупка

papír *м.* хартия: **recyklovaný** ~ рецикли́рана хартия

plast *м.* пла́стмаса

potravní *прил.* хранителен, който се отнася до хранителни продукти: ~ **řetězec** хранителна верига

prostředí *ср.* среда: **životní** ~ околна среда

přelidnění *ср.* пренаселеност, пренаселване

regulace *ж.* регулация, регулиране: ~ **vodních toků** регулиране на водния поток

skleník *м.* парник

skleníkový *прил.* парников: ~ **efekt** парников ефект

spotřeba *ж.* разход, потребление; консумация, изразходване: ~ **surovin** разход, изразходване на суровини

zdroj *м.* източник: ~ **elektrické energie** източник на електроенергия; **obnovitelné** ~ възобновяеми източници; **zásobování z přírodních, místních** ~ů снабдяване от естествени, местни източници

změna *ж.* промяна, изменение: ~ **počasí** промяна на времето; **klimatické** ~у изменение на климата

20.2. Znečištění Замърсяване

emise *ж.* емисия, излъчване

chemikálie *ж.* химикал

jaderný *прил.* ядрен: ~ **odpad** ядрени отпадъци

kyselý *прил.* кисел: ~ **děšť** киселинен дъжд

odpad *м.* отпадъци: **tříděný** ~ разделно събрани отпадъци

průmyslový *прил.* промишлен: ~ **odpad** промишлени отпадъци

recyklace *ср.* рециклиране: ~ **odpadu** рециклиране на отпадъци

ropa *ж.* нефт

ropný *прил.* нефтен: ~ **á skvrna** нефтено петно

skládka *ж.* сметище

smog *м.* смог

spalování *ср.* изгаряне: ~ **odpadů** изгаряне на отпадъци

výpar *м. обикн. мн. výparu* изпарения

zamoření *ср.* заразяване, отравяне, замърсяване: **radioaktivní** ~ радиоактивно заразяване

znečistit, -ím *несв.* замърся

znečištění замърсяване: ~ **vody** замърсяване на водата

znečištěný *прил.* замърсен, мръсен, нечист

20.3. Ochrana životního prostředí

Опазване на околната среда

ochranář *м.* защитник, природозащитник

ochranářství *ср.* природозащитна дейност

chráněný *прил.* защитен, предпазен, охраняван: ~ **území** защитена територия

ohrožený *прил.* застрашен; който е в опасност: ~ **é druhy** застрашени видове животни

ochrana *ж.* охрана, защита, опазване; ~ **životního prostředí** опазване на околната среда

rezervace *ж.* резерват